

Warszawa, 21-10-2024 r.

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.816.27.2023.JK

Pan
Krzysztof Jan Klęczar
Wojewoda Małopolski
ePUAP

Szanowny Panie Wojewodo,

Rzecznik Praw Obywatelskich od lat z uwagą monitoruje sytuację i podejmuje działania na rzecz właściwego zabezpieczenia praw osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych, w tym romskiej mniejszości etnicznej. W szczególności przygląda się z rosnącym niepokojem problemowi warunków socjalno-bytowych Romów i Romek mieszkających w Małopolsce.

Dlatego też z ogromną nadzieją Rzecznik przyjął informację o powołaniu Zespołu do spraw rozwiązywania problemów społeczności romskiej w Koszarach oraz wznowieniu prac Zespołu do spraw rozwiązywania problemów mieszkaniowych i sytuacji społeczno-bytowej społeczności romskiej w Maszkowicach. Rzecznik wyraża też oczekiwanie, że realizacja zadań wskazanych w zarządzeniu z dnia 16 maja 2024 r.¹

¹ Zarządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie powołanie Zespołu do Spraw rozwiązywania problemów społeczności romskiej w Koszarach (nr poz. rej. 151/24).

oraz w zarządzeniu z dnia 11 lipca 2017 r.², a w szczególności opracowanie raportów zawierających rekomendacje i propozycje Wojewody do właściwych organów centralnych i naczelnych, umożliwi wdrożenie wielopłaszczyznowej strategii działania mającej na celu trwałą poprawę standardu życiowego Romów i Romek oraz pełne włączenie tej grupy w życie społeczne.

Niepokojący jest jednak brak uwzględnienia w składzie obu zespołów przedstawiciela bądź przedstawicielki mieszkańców osiedla w Maszkowicach oraz osiedla w Koszarach. Zgodnie z posiadaną wiedzą [REDAKTOWANE], który został wymieniony jako członek Zespołu ds. rozwiązywania problemów społeczności w Koszarach, nie jest przedstawicielem mieszkańców tego osiedla. W składzie Zespołu ds. rozwiązywania problemów społeczności romskiej w Maszkowicach, również brakuje przedstawiciela mieszkańców osiedla.

Powyższe jest martwiące zwłaszcza w świetle informacji na temat planowanej realizacji wykonania zastępczego rozbiórek 7 obiektów budowlanych (w tym 5 budynków mieszkalnych) na osiedlu w Koszarach w gminie Limanowa. Przeznaczone do rozbiórki domy mieszkalne zamieszkują osoby o szczególnych potrzebach (jedna osoba z niepełnosprawnością i jedna osoba przewlekłe chora), a także osoby małoletnie oraz osoby starsze. Z informacji przekazanych Rzecznikowi przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego wynika, że realizacja rozbiórek budynków mieszkalnych jest wciąż planowana, choć Wójt Gminy Limanowa deklarował, że nie posiada w swoim zasobie mieszkaniowym lokali zastępczych. Jak wskazał Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego „(...) nie można posługiwać się brakiem lokali zastępczych jako legitymacji uprawniającej do zaniechania wykonania obowiązku rozbiórki samowolnych budynków (...)”³. Należy podkreślić, iż z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika, że każdą ingerencję w

² Zarządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 11 lipca 2017 r. w sprawie powołania Zespołu do Spraw rozwiązywania problemów mieszkaniowych i sytuacji społeczno-bytowej mniejszości romskiej w Maszkowicach (nr poz. rej. 284/17, ze zm.).

³ Pismo PINB w Limanowej z dnia 26 września 2024 r. (znak: NB.0133.31.2024).

chronione art. 8 EKPC⁴ prawo do poszanowania domu, która rodzi ryzyko jego utraty, musi poprzedzać szczegółowe zbadanie jej proporcjonalności i zasadności, nawet wówczas gdy działanie to jest co do zasady zgodne z prawem krajowym⁵.

Zważając na powyższe, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 17b ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264, t.j.) zwracam się do Pana Wojewody z uprzejmą prośbą o odniesienie się do kwestii opisanych powyżej. W tym proszę o informację na temat aktualnych postępów w realizacji prac ww. zespołów. W szczególności proszę o przekazanie szczegółowych informacji na temat ustaleń i działań podjętych w sprawie zapewnienia lokali zastępczych mieszkańcom osiedla w Limanowej, których domy mają podlegać rozbiórkom.

Proszę także o rozważenie możliwości zapewnienia reprezentacji mieszkańców osiedla w Koszarach oraz osiedla w Maszkowicach w ramach ww. zespołów. Możliwość przedstawienia własnego punktu widzenia przez osoby, których bezpośrednio dotyczą zagadnienia omawiane na posiedzeniach zespołów jest, w ocenie Rzecznika, niezbędna dla wypracowania rozwiązań trwale poprawiających sytuację mieszkańców osiedli w Koszarach i Maszkowicach.

Z poważaniem

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

⁴ Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.; dalej: EKPC).

⁵ Wyrok ETPCz z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Yordanova i inni przeciwko Bułgarii (skarga nr 25446/06); wyrok ETPCz z dnia 18 września 2012 r. w sprawie Buckland przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 40060/08); wyrok ETPCz z dnia 17 października 2013 w sprawie Winterstein i inni przeciwko Francji (skarga nr 27013/07).